

Tekst źródłowy N 4

Przemówienie ministra Józefa Becka wygłoszone na plenarnym posiedzeniu Sejmu 5 maja 1939 r.

[...] Muszę sobie postawić pytanie, o co właściwie chodzi? Czy o swobodę ludności niemieckiej Gdańska, która nie jest zagrożona, czy o sprawy prestiżowe, czy też o odepchnięcie Polski od Bałtyku, od którego Polska odepchnąć się nie da ! [...] Pokój jest na pewno celem ciężkiej i wyczerpującej pracy dyplomacji polskiej. Po to aby słowo to miało realną wartość, potrzebne są dwa warunki: 1) pokojowe zamiary 2) pokojowe metody postępowania. Jeśli tymi dwoma warunkami Rząd Rzeszy istotnie się kieruje w stosunku do naszego kraju, wszelkie rozmowy, respektujące oczywiście wymienione przeze mnie uprzednio zasady są możliwe.

[...] Pokój jest rzeczą cenną i pożądaną. Nasza generacja, skrwawiona w wojnach, na pewno na pokój zasługuje. Ale pokój, jak prawie wszystkie sprawy tego świata, ma swoją cenę wysoką, ale wymierną. My w Polsce nie znamy pojęcia pokoju za wszelką cenę. Jest jedna tylko rzecz w życiu ludzi, narodów i państw, która jest bezcenna. Tą rzeczą jest honor.

1. *Jakie priorytety polskiej polityki zagranicznej formułuje mówca?*
2. *Jakie warunki musi spełnić III Rzesza aby prowadzić z Polską rozmowy?*
3. *Na podstawie wiedzy pozaźródłowej określ przyczyny wygłoszenia tego przemówienia.*

Ad. 1. Mówca za sprawę priorytetową polskiej polityki zagranicznej uważa utrzymanie pokoju. Nie może to być jednak pokój za wszelką cenę: uzyskany poprzez odepchnięcie Polski od Bałtyku, utratę honoru.

Ad. 2. J. Beck formułuje dwa warunki:

- zamiary pokojowe II Rzeszy,
- „pokojowe metody postępowania” (bez szantażu politycznego i grożenia wojną).

Ad. 3. Sytuacja Polski na arenie międzynarodowej w pierwszej połowie 1939 r. mocno się skomplikowała. Niemcy zajęły Czechy i Morawy, Słowacja stała się ich państwem wasalnym (oskrzydlenie naszego kraju od południa). Polska podjęła rozmowy z Anglią i Francją, które miały zaowocować sojuszami i gwarancjami. W styczniu i marcu 1939 r. Niemcy ponowiły swe żądania wobec Polski (sprawa włączenia Gdańska do Rzeszy, autostrady i linii kolejowej przez korytarz pomorski, przystąpienia Polski do paktu antykominternowskiego), zaś 28 kwietnia jednostronnie wypowiedziały polsko-niemiecki pakt o nieagresji, na co przemówienie J. Becka było odpowiedzią bezpośrednią.